

ความรู้เกี่ยวกับตาปลอม

ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใส่ตาปลอมคือผู้ป่วยตาบอดที่อาจจะยังมีลูกตาอยู่หรือไม่ก็ได้ ตาปลอมที่ใช้ก็จะมีลักษณะแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าตาบอดร่วมกับมีปัญหาที่กระจกตาแล้วไม่สวยงาม เช่น กระจกตาเป็นฝ้าขาว อาจใส่ตาปลอมแบบคอนแทคเลนส์ หรือหากมีลักษณะลูกตาที่ผิดปกติเสียรูป หรือมีลูกตาด้านเล็กก็สมควรใส่ตาปลอมแบบมาตรฐาน หรือผู้ป่วยที่ไม่มีลูกตา ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มนี้สามารถใส่ตาปลอมเพื่อความสวยงามและเสริมบุคลิกภาพได้

รูปแสดงผู้ป่วยที่เหมาะสมกับการใส่คอนแทคเลนส์

รูปแสดงคอนแทคเลนส์สำหรับผู้ป่วยกระจกตาฝ้าขาว

ตาปลอมแบ่งเป็น 2 ชนิดใหญ่ๆ คือ

1. ตาปลอมทั่วไป (stock eye prosthesis) คือ ตาปลอมที่ผลิตมาจากโรงงานมีหลายขนาดให้เลือกแต่อาจไม่เหมาะกับตาของผู้ป่วยทุกคน เปรียบเหมือนเสื้อโหลจากโรงงาน ทำให้มีปัญหาในการใส่เช่นมีขี้ตามาก เจ็บและระคายเคืองเข้าตา หรือทำให้มีปัญหาใส่ตาปลอมไม่ได้เนื่องจากเบ้าตามีการอักเสบเรื้อรัง สีของตาสองข้างไม่เท่ากัน แต่มีข้อดีคือหาซื้อได้ง่ายตามโรงพยาบาลทั่วไปที่มีจักษุแพทย์
2. ตาปลอมที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน (custom-made eye prosthesis) เหมือนกับการตัดเสื้อให้เหมาะกับคนแต่ละคน ดังนั้นตาปลอมชนิดนี้ต้องมีการหล่อแบบตา เพื่อทำตาปลอมที่มีขนาดพอดีกับเบ้าตาของผู้ป่วยแต่ละคน ข้อดีของการใส่ตาปลอมชนิดนี้คือการอักเสบระคายเคืองน้อยลง ขี้ตาลดลง สีของตาสองข้างเหมือนหรือใกล้เคียงกันมาก แต่ข้อเสียคือสามารถทำได้ในบางโรงพยาบาลเท่านั้น ซึ่งในประเทศไทยมีโรงพยาบาลเพียง 3 แห่งที่ทำได้ หนึ่งในนั้นคือโรงพยาบาลสงขลานครินทร์

รูปแสดงตาปลอมชนิดต่างๆ: แลวบนเป็นตาปลอมทั่วไปจะเห็นว่าด้านหลังเรียบ
ไม่มีส่วนนูนเว้าที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน สีด้านหน้าเหมือนกันทุกอันซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับตาอีกข้างของผู้ป่วย
แลวล่างเป็นตาปลอมที่ทำเฉพาะผู้ป่วยแต่ละคน จะเห็นว่าด้านหลังมีส่วนนูนเว้าแตกต่างกัน
และสีด้านหน้าก็แตกต่างกันในผู้ป่วยแต่ละคน

การดูแลรักษาตาปลอม

การล้างทำความสะอาดตาปลอม ขึ้นกับชนิดของตาปลอมที่ใส่ ถ้าเป็นตาปลอมทั่วไป
อาจต้องถอดล้างทำความสะอาดด้วยน้ำสบู่อ่อนหรือแชมพูเด็กเกือบทุกวัน โดยขึ้นอยู่กับปริมาณขี้ตาและอาการระคายเคือง
ซึ่งการถอดล้างทำความสะอาดทุกวัน อาจมีข้อเสียคือจะทำให้เปลือกตาหย่อนได้
แต่ถ้าเป็นตาปลอมที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน (custom-made eye prosthesis) ไม่ต้องถอดล้างทุกวัน
บางคนอาจถอดล้างทุกๆ 3-6 เดือน โดยทั่วไปการดูแลตาปลอมควรต้องมาขัดล้างขัดเงาที่ศูนย์ตาปลอมทุก 6 เดือน